



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně: J. M.**, zastoupena JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 9. 2005, č. j. 40 Cad 84/2005 - 18,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalovaná **nemá** právo na úhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému advokátu JUDr. Petru Práglovi **se přiznává** odměna za zastupování v částce 650 Kč; bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla kasační stížností shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2005, č. X, o zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod.

V kasační stížnosti stěžovatelka popisuje své zdravotní potíže, v oblasti páteře, kyčlí a kolene, užívá lék Ibalgin a mast na kyčle, těžce se jí dýchá, na páteři má bouli, její nemoc se zhoršila, má ortézu na nohu. Kasační stížnost posléze doplněná ustanoveným advokátem jako důvod stížnosti uvádí nedostatečné zjištění skutečného stavu věci ze strany žalované, i soudu, jenž převzal odborný názor posudkové komise i žalované, aniž by přibral znalce

z oboru zdravotnictví, jenž by odstranil rozpory v názorech obou posudkových orgánů (posudky se lišily určením rozhodujícího zdravotního postižení a rozcházely se o 5 % v hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti). Hodnocení svého zdravotního stavu považuje za paušální, neboť její nepříznivý zdravotní stav jí ztěžuje „vykonávat obecné životní podmínky“. Dále stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že právní problematice nerozumí a krajský soud mohl usoudit již v řízení o žalobě, že u stěžovatelky je důvod pro ustanovení zástupce k ochraně jejích práv. Dále stěžovatelka poukazuje na vyjádření žalované ke kasační stížnosti ze dne 29. 11. 2005, v němž žalovaná uvedla, že „soud má možnost vyžádat si též znalecký posudek, přičemž využití této možnosti ponechává na úvaze soudu“, z čehož stěžovatelka dovozuje, že též žalovaná by uvítala znalecký posudek ke zjištění zdravotního stavu stěžovatelky, o kterém by nemělo být pochyb.

Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila tak, že vlastně není vůbec v její kompetenci posuzovat zdravotní stav pro účely důchodového pojištění, to náleží lékařům Okresní správy sociálního zabezpečení. Soud pak má možnost vedle posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí vyžádat si rovněž znalecký posudek, což je úvaha soudu.

Nejvyšší správní soud projednal kasační stížnost vázán rozsahem a důvody, pro které je rozsudek krajského soudu napadán (§ 109 odst. 2, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní /dále jen „s. ř. s.“/) a zjistil, že kasační stížnost, ač přípustná, není důvodnou.

Stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., tedy pro nedostatečně zjištěný skutkový stav věci ohledně zdravotního stavu stěžovatelky, dále pak uvádí, že krajský soud mohl ustanovit stěžovatelce k ochraně jejích práv v řízení o žalobě zástupce. Tato námitka je uplatněna jen velmi vágně, stěžovatelka v ní nedovozuje, jaké vadě mělo konkrétně v řízení před soudem dojít. Proto se jí Nejvyšší správní soud nemůže v dostatečné míře konkretizace zaobírat a dovozovat, jaká práva stěžovatelky a z jakých důvodů měla být porušena. Stěžovatelka však v řízení před krajským soudem vystupovala přiměřeně, bylo zcela jasné, že se jí jedná o posouzení zdravotního stavu, a z jediné skutečnosti, totiž, že v řízení o žalobě nenavrhl doplnění dokazování o znalecký posudek, nelze dovozovat, že nebyla s to vystupovat před soudem přiměřeně svým psychosociálním dovednostem. Ostatně zástupcem v řízení před krajským soudem by vůbec nemusel být ustanoven advokát, nýbrž kdokoliv, kdo je schopen přispět k ochraně práv účastníka. Tato námitka je tedy uplatněna neúčinně, nicméně Nejvyšší správní soud přesto v zásadě svůj názor na věc vyjevil.

Stěžejní námitkou je tedy námitka ke zjištění skutkového stavu věci, tj. v posuzované věci, zda stěžovatelka je plně invalidní pro účely přiznání plného invalidního důchodu.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka je od roku 1991 nezaměstnaná, opakovaně žádá o přiznání invalidního důchodu, naposledy tak učinila 2. 2. 2005 (žádost o plný invalidní důchod). Lékař Okresní správy sociálního zabezpečení dne 8. 3. 2005 vydal posudek, že stěžovatelka sice trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, avšak její schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla pouze o 20 % (podle položky přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. - XV, H. položka 53 písm. b) – uvolnění vazivového aparátu kolena, neúplně kompenzované, nejistá chůze, pokles podle této položky činí 20 %). Žalovaná pak vydala rozhodnutí dne 18. 3. 2005, kterým zamítla žádost o plný invalidní důchod s poukazem na tento posudek, neboť není splněna zákonná podmínka poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %.

Ze soudního spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem plyne, že soud pořídil pro účely soudního přezkumu posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která dne 30. 6. 2005 konstatovala, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u stěžovatelky činí 15 %, a jako určující zdravotní postižení stanovila chronický vertebrogenní syndrom bez kořenové symptomatologie (kap. XV., část F. položka 2 b/ s rozpětím 15 - 25 %, degenerativní změny na páteři s lehkým funkčním postižením), dále stěžovatelka trpí stavem po distorzi pravého kolenního kloubu s incp. arthrosou, má příčné plochonoží a vbočené palce oboustranně, jde o personu simplex s abusem alkoholu v anamnéze. Stěžovatelka byla obecně podle tohoto posudku schopná vykonávat pomocné středně těžké dělnické práce, bez zvedání těžkých břemen, ve vynucených polohách a bez nutnosti celodenní chůze po nerovném terénu.

Krajský soud žalobu zamítl, neboť posudek podaný posudkovou komisí shledal dostatečně přesvědčivým a úplným, byl vydán za použití všech dostupných lékařských nálezů z příslušných oborů, u stěžovatelky nedošlo od posledního řízení o invalidní důchod k žádným podstatným zhoršením, posudky lékaře OSSZ i posudkové komise jsou shodné ve svém závěru, že u stěžovatelky se nejedná ani o částečnou invaliditu, pro kterou by musela poklesnout její schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %, proto soud pětiprocentní rozdíl v posouzení a rozdílný náhled na určující nemoc nepovažoval za tak rozporný, aby nemohl posudek pro svou úvahu použít, za situace, kdy ani jeden z posudkových orgánů neurčil pokles výše než 20 %.

Námítka mířící na zjišťování skutkového stavu věci by mohla být důvodnou, pokud by krajský soud použil jako podklad pro své rozhodnutí posudek, jenž by byl natolik rozporuplný, že by se nevypořádal dostatečně se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, jež namítala stěžovatelka v žalobě, a dále pokud by závěr nebyl dostatečně odůvodněn tak, aby byl pro soud přesvědčivým, neboť soud medicínské znalosti nemá. Takové pochybení však Nejvyšší správní soud v postupu krajského soudu neshledal.

Podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je pojištěnec plně invalidní, pokud jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla nejméně o 66 %, nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Při určování poklesu se vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a z jeho schopnosti vykonávat práce odpovídající zachovaným tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával předtím, než k poklesu došlo a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem. U stěžovatelky je evidentní, že může přicházet v úvahu pouze tzv. invalidita obecná, u níž se přihlíží k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti (nikoliv tzv. fyzická, kde se tento pokles nesleduje a odškodňuje se samotné zdravotní postižení, jde o velmi těžká zdravotní postižení vymezená v příloze č. 3 typu amputační ztráty obou končetin, ochrnutí dvou končetin apod., a pro částečný invalidní důchod v příloze č. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb.). Stěžovatelka namítá, že pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl posouzen rozporuplně a že za této situace měl být pořízen znalecký posudek; stěžovatelka žádala o plný invalidní důchod opakovaně v letech 2000, 2002, 2004, přičemž v roce 2001 došlo u ní k distorzi pravého kolena; lékař OSSZ považoval stav po této distorzi za určující postižení, posudková komise s ohledem na vývoj zdravotního stavu stěžovatelky a výsledky vyšetření ortopedů a vlastní ortopedické vyšetření při jednání komise za určující postižení považovala chronický vertebrogenní syndrom postihující zejména bederní páteř, bez kořenového dráždění, z funkčního hlediska jde o lehké postižení. Na kolenních a kyčelních kloubech nebyl zjištěn funkční deficit. Tento svůj závěr komise

dostatečně přesvědčivě odůvodnila. Rozdíl v náhledu na určující postižení v tomto případě nepřináší pro stěžovatelku žádný významný efekt, neboť v prvním případě je pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti ohodnocen 20 %, v druhém případě 15 - 25 %. Nejedná se tedy o takový rozpor, jenž by mohl být pro stěžovatelku posudkově významný v tom ohledu, že by zasahoval do kvalifikace invalidity. Současně nelze odhlédnout od procesního stavu řízení před krajským soudem, jenž nařídil k projednání věci jednání, a kde stěžovatelka nenavrhla provedení dalších důkazů, i když se závěry posudkové komise vyjádřila nesouhlas, a poukázala na onemocnění kolena. Za této procesní situace neměl krajský soud důvod přistupovat k pořízení znaleckého posudku v oboru posudkového lékařství.

Nejvyšší správní soud neshledal v postupu krajského soudu vady řízení, jež mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení neměla úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, žalovaná takové právo nemá, ač procesně úspěšná, ze zákona. Ustanovenému advokátu byla přiznána odměna za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a doplnění kasační stížnosti) což v oboru důchodového pojištění podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) představuje částku úhrnem 650 Kč, jež bude vyplacena v přiměřené lhůtě poté, co tento rozsudek nabude právní moci.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu